

POVEJMO
PO
SLOVENSKO
str. 3

"V GAUŠTJO
ÜŠÖŠ
ŠTJÜFKE
BRAT"
str. 5

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. septembra 1993 • Leto III, št. 19

KONČNO SLOVENSKA MAŠA V GORNJESENIŠKI CERKVI

S smrtjo priljubljenega gornjeseniškega župnika Janoša Kuharja je pred leti zamrla slovenska beseda v porabskih cerkvah. Bila je to boleča izguba za vse verne in narodno zavedne porabske Slovence. In ko je slovenska beseda počasi in vztrajno izginjala iz cerkve, je usihala tudi v dušah. In Gornjeseničani so morali prehoditi cel križev pot do trenutka, ko se je v cerkvi ponovno oglasila slovenska beseda, ko so ponovno dočakali mašo v slovenskem jeziku. Nekateri so že postali ravnodušni in mislijo, da je za vse prepozno, a tisti, ki so res zavedni Slovenci, so ta trenutek dočakali z radostnim olajšanjem in ponosom...

Slavimo Gospoda, ker je dober, in vekomaj traja njegovo usmiljenje!

Kronologija gornjeseniških prizadevanj za slovenskega duhovnika je dolga, toda pomembno jo je predstaviti. V prvi vrsti so tu Gornjeseničani, ki se nikoli niso sprijaznili s tem, da svoje globoke vere ne morejo več glasno izpovedovati v svojem, slovenskem jeziku. Cerkevni odbor s predsednikom, gospodom Györfarijem je kar nekajkrat romal z iskrenimi prošnjami za slovenskega duhovnika v Maribor k

škofu, dr. Jožefu Smeju, kot tudi k sombotelskemu škofu, dr. Istvánu Konkolyu. Gospod škof dr. Smej je bil nekajkrat tudi na Gornjem Seniku in vernikom obljubil svojo pomoč pri iskanju slovenskega duhovnika.

Porabski Slovenci pa so svoje iskrene upe v zvezi s slovenskim bogoslužjem polagali v duhovnika, gospoda Štefana Tótha, gornjeseniškega rojaka. A zaman. Gospod Tóth je namreč kot števanovski župnik nekako pozabil, da je Slovenec... Spoštovani gospod župnik, mar Vas tu in tam ne peče vest zaradi tega?

Izredno pomembno vlogo v prizadevanjih za

slovenskega duhovnika pa je imela Zveza Slovencev. Že ob ustanovitvi v oktobru 1990. leta si je zastavila kot eno prioriteten nalog prizadevanje za slovensko bogoslužje v Porabju. V marcu in aprilu 1992. leta so predsednik Zveze, gospod Jože Hirnök, njegovi bližnji sodelavci in gospod Györfári obiskali sombotelskega škofa, dr. Konkolya, ljubljanskega nadškofa in metropolita, dr. Alojzija Šuštarja ter mariborskega škofa, dr. Jožefa Smeja. Cilj teh obiskov je bil jasen: v najvišjih cerkvenih krogih se dogovoriti o vsem in poskušati čimprej rešiti porabski problem slo-

venskega bogoslužja. Vsi sogovorniki so pokazali izredno razumevanje za problem in obljubili pomoč. Zveza Slovencev se je obrnila z enako prošnjo za pomoč celo na madžarskega predsednika, gospoda Árpáda Gönca, o problematiki pa se je pogovarjala tudi s slovenskim predsednikom, gospodom Milanom Kučanom.

V oktobru 1992. leta je Zveza ponovno poslala pismo mariborskemu škofu, dr. Smeju. Med drugim pišejo: "...Vemo, da pozorno spremljate dogodke v gornjeseniški fari in prizadevanje vernikov za slovensko bogoslužje. Zato se ponovno z

zaupanjem obračamo na Vas, da bi nam pomagali pri rešitvi tega dolgoletnega problema..." Zveza Slovencev pa je imela razgovore na to temo še z drugimi pomembnimi osebnostmi slovenskega in madžarskega političnega življenja, od zunanjih ministrov, do državnih sekretarjev.

V januarju 1993. leta je bil ustanovljen Košičev sklad in tudi ta se je aktivno vključil v prizadevanja za slovenskega duhovnika. Člani kuratorija so prav tako obiskali pomembne cerkvene dostojanstvenike in jih ponovno spomnili na nerešen problem slovenskega bogoslužja v Porabju.

In končno so Porabci dočakali slovensko mašo v gornjeseniški cerkvi! Vsako nedeljo jo daruje gospod Camplin, ki živi v bližnjem Martinju. Srčno upajmo, da bo gornjeseniška cerkev nedeljo za nedeljo v svoje blaženo zavetje sprejemala vse več vernikov, vse več tistih, ki v svojih čistih dušah čutijo pripadnost slovenstvu, z njim pa eni veri, enemu upanju in eni ljubezni.

Blagor vsem, ki živijo v Gospodovi milosti!

VALERIJA PERGER

UTRUJAJOČE PONAVLJANJE: OBE STRANI ŽELITA VEČ

Na velikem mednarodnem sejmu široke porabe, ki je bil odprt v Budimpešti do nedelje, sta se predstavili - kolikor je bilo mogoče izvedeti - le dve slovenski podjetji, in sicer koncern Gorenje iz Velenja in Jub - cel iz Domžal. Sicer pa je na tej najstarejši madžarski sejemski prireditvi sodelovalo 33 držav s prek tisoč razstavljalci.

Z odlično poslovno potezo se je med sejmom predstavilo Gorenje. Organiziralo je novinarsko konferenco za madžarske in slovenske novinarje in odprlo nove poslovne prostore. Novinarska konferenca je bila nadvse dobro obiskana, za izdelke Gorenja je bilo veliko zanimanje na sejemskem prostoru - in nekako tako naj bi nastopala slovenska podjetja in podjetniki na Madžarskem in madžarski v Sloveniji.

Direktor podjetja Gorenje Budimpešta še pravi, da slovenska podjetja ne bi smela prihajati na madžarski trg z večvrednostnim kompleksom, kajti na tem tržišču postaja konkurenca vse močnejša zavoljo velikega oziroma precejšnjega zanimanja zahodnih proizvajalcev za prodajo na Madžarskem. Slikovit v svoji predstavitvi Gorenja na Madžarskem je bil tudi predsednik poslovodnega odbora, Jože Stanič, ki je dejal, da ima vsaka madžarska gospodinja vsaj en aparat njihove izdelave.

Otvoritev prostorov pa se je udeležil državni sekretar v ministrstvu za mednarodne odnose Lajos Bereny, ki se je dalj časa pogovarjal z vodilnimi predstavniki firme in jim zagotovil pomoč svojega ministrstva, če bo potrebna. Na tem pogovoru je bil tudi slovenski veleposlanik na Madžarskem, Ferenc Hajós.

Državna sekretarka za ekonomske odnose s tujino, mag. Vojka Ravbar pa je madžarskim in

slovenskim novinarjem najprej povedala, da Slovenija intenzivno išče nove trge, med katerimi so vse države Višegradske skupine. S temi državami bo Slovenija podpisala tudi dvostranske sporazume o svobodni trgovini. Pogajanja so najdalje s Češko in s Slovaško, z Madžarsko pa se bodo nadaljevala ta teden.

"Madžarska je za nas nadvse zanimiva, zato bomo storili vse, da se bo gospodarska menjava v najkrajšem času povečala. Sedanjih 200 milijonov dolarjev je očitno premalo, zato pričakujemo mnogo boljše rezultate po podpisu sporazuma o svobodni trgovini. Kdaj bo sporazum podpisan, sicer še ne morem reči, vendar kaže, da posebnih zapletov ne bo," je poudarila Vojka Ravbar.

V posebnem pogovoru z državno sekretarko Vojko Ravbar smo tudi izvedeli, da se želi Slovenija na več načinov vključiti v priprave na svetovno razstavo EXPO, ki bo leta 1996 v Budimpešti. Doslej je bilo že nekaj pogovorov, na katerih so razpravljali o možnostih sodelovanja slovenskih gradbenih podjetij pri postavljanju objektov za svetovno razstavo in tudi o predstavitvi Slovenije na tej veliki prireditvi, ko bo Madžarska nekaj mesecev poslovno središče sveta.

Obe strani, slovenska in madžarska, sta prepričani, da imajo slovenska podjetja velike možnosti za sodelovanje v pripravah svetovne razstave. Ker pa tudi Madžarska nima dovolj kapitala, se bodo morale v sodelovanje še aktivneje vključevati tudi slovenske banke. Na podoben način, kot to delajo denimo v Avstriji. Za firmami, ki se dogovorijo za sodelovanje, morajo biti tudi banke, bodisi posamično ali povezane, da lahko izpeljejo dogovorjene projekte. Slovenija želi zlasti izkoristiti

dosedanje izkušnje gradbincev, ki so se uveljavili v minulih letih zlasti v Budimpešti.

Seveda pa se bo v konkretnih poslih pokazalo, koliko držijo izjave vodilnih predstavnikov svetovne razstave, kako si želijo zlasti sodelovanja s sosednjimi državami. Znano pa tudi je, da s pripravami nekoliko zaostajajo in da bo ta veliki projekt nadvse težko izpeljati. Tudi zato, ker je leto 1996 tako zelo blizu.

V pogovoru z državno sekretarko smo načeli tudi vprašanje osebnega plačilnega prometa med državama. Gre preprosto za to, da bi lahko madžarski državljani svoje forinte zamenjali v Sloveniji v tolarje, slovenski državljani pa tolarje v forinte. Čeprav so nekateri madžarski časopisi že pred poletnimi počitnicami pisali o podpisu sporazuma, ki bo urejal to področje, je resnica drugačna: sporazum šele pripravljajo. Vendar pa so pristojnosti za to pri Madžarski narodni banki in Banki Slovenije. Slovenska stran je bila za to, da bi priznavanje nacionalne valute v osebnem plačilnem prometu začeli, ko bosta forint in tolar tudi zunanje konvertibilna, medtem ko se madžarska stran zavzema za čimprejšnjo ureditev tega problema. Po neuradnih informacijah bo zadeva letos najverjetneje urejena, popolnoma pa tedaj, ko bosta valuti res povsem konvertibilni. Ko je Vojka Ravbar govorila o gospodarskih razmerah v Sloveniji, je omenila tudi nizko stopnjo inflacije in dokaj stabilno gospodarstvo, kar je ravno tako eden bistvenih pogojev za zunanjo konvertibilnost, medtem ko je tolar v Sloveniji že konvertibilen, saj je mogoče zanj brez vseh omejitev dobiti katerokoli zahodno valuto.

eR

PRIPRAVA ZAKONA O SAMOUPRAVNIH NARODNIH SKUPNOSTIH

Po sklepu Državnega zbora Urad za narodnosti pri Vladi R Slovenije pripravlja poseben zakon o samoupravnih narodnih skupnostih.

Republika Slovenija ne potrebuje posebnega globalnega zakona o zaščiti manjšin, saj Ustava Slovenije v svojem 64. členu avtohtoni madžarski in italijanski narodni skupnosti zagotavlja in določa pravico do svobodne rabe materinega jezika, do vzgoje in izobraževanja v lastnem jeziku in dvojezičnega šolanja, do kulture, založniške dejavnosti in informiranja v lastnem jeziku, do svobodne uporabe narodnostnih simbolov, do stikov z matičnima narodoma in njunima državama, do izvoljenih poslancev v državnem zboru in v organih lokalne samouprave ter do ustanovitve in delovanja samoupravne narodne skupnosti. Ob tem večji del pravic za obe narodni skupnosti podrobneje ureja okrog 30 zakonov in predpisov.

Ob razpravi o zakonu o lokalnih skupnostih in spremembah lokalne samouprave pa se je pokazalo, da potrebujemo še podrobnejše opredelitve in poseben zakon o vlogi, pristojnostih in nalogah samoupravnih narodnih skupnosti. Sodeč po osnutku zakona so te skupnosti najvišje politično predstavništvo in zveza vseh pripadnikov narodnosti.

Pripadniki madžarske in italijanske narodne skupnosti jih na območjih, kjer avtohtono živijo (Obala in Prekmurje), ustanovijo za varovanje svojih posebnih pravic, za uresničevanje svojih potreb in interesov ter za organizirano sodelovanje pri javnih zadevah. Zakon predvideva ustanovitev občinskih samoupravnih narodnih skupnosti v vseh občinah na narodnostno mešanih območjih. Občinske samoupravne narodne skupnosti pa se bodo povezovale v samoupravno narodno skupnost na pokrajinski (okrajni) ravni. Najvišji organi teh skupnosti bodo narodnostni sveti, ki bodo izvoljeni na neposrednih tajnih volitvah istočasno s predstavniki v nove lokalne skupnosti.

Naloge samoupravnih narodnih skupnosti bodo podobne sedanjim SIS narodnosti, ki v Sloveniji uspešno delujejo že od leta 1974. Predvsem je njihova dolžnost varovanje posebnih pravic pripadnikov narodnih skupnosti, spodbujanje in ohranjanje narodnostne identitete, razvijanje stikov z matičnima narodoma in njunima državama zaradi jezikovnega in kulturnega razvoja ter opravljanje nekaterih drugih nalog. Te skupnosti bodo lahko dajale svoja mnenja in stališča organom lokalnih skupnosti o vseh zadevah, ki zadevajo posebne pravice narodnosti. Stroške narodnih skupnosti bo financirala Republika Slovenija iz sredstev proračuna.

Predlog zakona bo obravnaval Državni zbor predvidoma na zasedanju v mesecu oktobru.

Geza Bačić

SPREMLJAJTE TELEVIZIJSKO ODDAJO

SLOVENSKI UTRINKI

VSAKO DRUGO SOBOTO OB 9.40
NA 2. PROGRAMU
MADŽARSKE TELEVIJZE

NASLEDNJA ODDAJA BO
25. SEPTEMBRA

POVEJMO PO SLOVENSKO

"Veš, v tem šolskem letu pa boš poučevala slovenski jezik v sedmem razredu," mi reče kolegica na monoštrski šoli. Malo sem presenečena, po drugi strani pa mi je stvar všeč, kajti v lanskem šolskem letu sem izrazila željo, da bi rada poučevala kakšen razred in se sama prepričala, kako je s poukom slovenščine v porabskiholah.

Prvi september. Začetek šolskega leta. Peto šolsko uro imam na urniku slovenščino v sedmem razredu. Pregledujem učni načrt, pravzaprav nekaj, kar bi naj bilo učni načrt, a si tega naziva ne zasluži, potem se lotim še učbenikov, ki so učbeniki in niso, namreč v njih ne najdem niti enega poglavja, za katero bi bila povsem prepričana, da je uporabno. Torej kaj početi v tem sedmem be in kako to početi?

Solski zvonec naznanja čas, ko moram v razred. In nič ne mislim, tudi nobenih miselnih konstrukcij ne delam, pravzaprav sploh nikogar ne vprašam, koliko ti učenci znajo ali ne znajo. Grem pač v razred na svojo prvo uro.

"Dober dan, lepo pozdravljeni! Sem vaša nova učiteljica slovenskega jezika..." Zlogovano in v zboru odzdravijo in staknejo glave. Kaj govori? Kaj je rekla? Ne razumem... Ta in podobna vprašanja postavljajo drug drugemu, seveda v madžarščini. Tudi jaz več ničesar ne razumem. Ko se umirijo, vprašam, če so oni sedmi razred. "Igen," reče fant iz prve klopi. Tišina. Ponovno poskušam vzpostaviti komunikacijo, želim, da se mi predstavijo.

"Kako ti je ime? Kdo si ti? Jaz sem Valerija, ti pa si..." Na vse mogoče načine poskušam izvedeti, kako je ime fantku v prvi klopi. Čez čas mi prestrašeno odgovori, da ne razume. Seveda v madžarščini. Ponovno tišina. Fant na moji desni se ojuanači in mi pojasni, da me on, pravzaprav samo on v tem razredu, razume, da pa mi bo to in še kaj povedal po madžarsko, ker slovensko

ne zna. Prosim ga, naj sošolcem pojasni, da želim, da se mi predstavijo. Obrazi se razvedrijo, pojavi se tudi kakšen nasmeš in vzdih olajšanja. Drug za drugim vstajajo in se mi predstavljajo. Ime mi je... Doma sem iz... Sledijo navodila o tem, kakšne zvezke in koliko le-teh potrebujejo. "Nič prevajanja, bom že vse pojasnila," rečem mojemu marljivemu prevajalcu. In sem pojasnjevala. Dva-najst parov radovednih oči se je uprlo vame, poskušala sem biti čim bolj nazorna in razumljiva. Kljub vsemu sem bila nadvse presenečena; ti učenci so šest let obiskovali pouk slovenskega jezika, na razredni stopnji dve do tri ure tedensko, na predmetni pa pet ur tedensko. In po šestih letih učenja ne razumejo niti najpreprostejšega vprašanja, kako ti je ime. Vsi, od prvega do zadnjega, mi sicer pripovedujejo, da se doma pogovarjajo samo madžarsko, čeprav jih je devet izmed njih iz družin, ki se imajo za Slovence. **Toda kljub temu bi po šestih letih učenja slovenščine morali razumeti vsaj nekaj, vsaj najpreprostejša vprašanja.** In smo spet tukaj: pri učiteljih, ki poučujejo slovenski jezik v madžarščini, učijo učence in jim je prav malo mar, če jih kaj naučijo... Pa pri učnem načrtu za slovenski jezik, po katerem bi se naj le-ta poučeval na nivoju maternega jezika... Pa pri učbenikih, ki to pravzaprav niso, kajti učitelj, ki bi želel učence res naučiti vsaj osnovne komunikacije v slovenščini, jih prav gotovo ne more učiti po teh učbenikih, ampak mora sam, seveda po različnih virih, pripravljati ustrezna didaktična gradiva za pouk.

V zvezi z učbeniki pa naj omenim še eno zanimivost, ki sem jo presenečena odkrila pred kratkim; po naključju mi je namreč prišla v roke publikacija z naslovom Dvajset let sodelovanja. O delu Mešane jugoslovansko-madžarske komisije za učbenike. Kot lahko razberem iz posameznih zapisov, je ta komisija

vključevala predstavnike učbeniških založb iz Budimpešte, Ljubljane, Zagreba, Novega Sada in Beograda. Komisija je skrbela za izdajanje šolskih učbenikov za potrebe narodnosti. V publikaciji je zanimiv del zapisa predstavnika iz Ljubljane. Iz tega zapisa (publikacija je izšla jeseni 1990. leta) lahko jasno razberemo popolno nepoznavanje porabske stvarnosti ter enačenje (v znanju maternega jezika) južnoslovanskih manjšin na Madžarskem. Posebej zanimiv se mi je zdel ta del zapisa: "Jezik ohranja nacionalno identiteto vsakega naroda, zato je skrb zanj osnovna naloga vsakega šolskega sistema. Zavedali smo se, da se tudi jezik neprestano razvija, zato nam je predstavljala povezava manjšine z matičnim narodom življenjsko nujnost, saj bi kakršna koli jezikovna izoliranost manjšine pomenila zaustavljanje tega razvoja, stagnacijo in postopno izumiranje. Prav pri razvoju jezikovne kulture porabskih Slovencev so bili v teh dvajsetih letih, predvsem po zaslugi organiziranega jugoslovansko-madžarskega sodelovanja pri učbenikih, doseženi vidni uspehi. To nam dokazuje primerjava tedanjih in sedanjih učbenikov, ki so pravzaprav neprimerljivi, saj so nekdanji učbeniki bolj spominjali na učbenike tujega kot na maternega jezika..." Menim, da nekdo, ki pozna porabsko stvarnost, nekdo, ki pozna bistvo naravne pa tudi nasilne asimilacije, ne bi mogel nikoli razmišljati tako romantično naivno. Vse, ki razmišljajo tako in podobno, bi vsaj za kako uro ali dve poslala v moj sedmi be...

Se minuta ali dve je do zvonjenja, prve motnje in ovire v sporočanjski verigi smo odpravili. Znamo se predstaviti ter povedati, kje živimo. Se kakih petdeset ali sto ur pa bomo znali še kaj. Torej - veselo in s potrpljenjem v slovenščino!

Valerija Perger

PISMO IZ SOBOTE

OPRAVIČILO

Moran se van opravičiti, ka san se van eto prejšnjič nej javo iz Sobote. Javiti pa san se nej mogo, zato ka san bio na dopusti, pa san na drugo nej brodo, kak samo na tou, kak je fajn počivati. Dapa vseeno san že za naprej znao, ka mo mogo tou svojo manjost nekaj opravičiti. Tou mi sploj nede težko, vej smo lidje vajeni toga, ka cejli cajt gučimo, pardon, oprostite, prosin vas, če mi oprostite, pa vse takše podobne fraze.

Najboukše je opravičilo, ka ga napišeš. Kak prvo, paper vse prenese, kak drugo, tisti, ka tou piše, nikomi ne pogledne v oči. Če se prav spomnim, san prva opravičila piso, gda san odo v osnovno šolo. Dostokrat se zgodilo, ka smo se mlajši tak lepou zašpilali, ka smo kakšo vōro zamūdili, te pa trbelo tou zamūdo nekaj učitelji razložiti. Eno dvakrat, trikrat si njemi že leko pravo, ka si zamūdo, te pa trbelo neka drugo vōzbroditi. Na pisalnon stroji san lipou napiso nika takšoga, kak če bi moja mama napisala, naj oprostite mojomu sini, ka ga je nej bilou v šolo, jako ga je bolela glava, pa tak dale, pa tak dale. Odspodi san se podpisno z maminin podpisno, steroga san dobro strenero. Takšo leko človek dela še do tistoga, gda zača san za sebe odgovarjati, gda mama več nema nikše pravice sina ravnati. Pri diklinaj takša stvar čista nači ide. Dikline so se vsigdar bole znajšle pri takših stvarih. Če so nej šle v šolo, so se ponavadi dobile s kakšnin pojbon, pa njoj je te on opravičilo napiso.

Če človek nešče, ka bi ga drugi vido v oči, leko opravičilo sporoči po telefoni. Samo tū je že glas pouleg, pa če je opravičilo gli nejistinsko, trbej jako paziti, ka glas nede trepeto, pa ka de cejli guč vōvido najbolje istinski, kak trbej. Ednin tou tak dobro ide, ka če tisti drugi kaj pita tč k zmejs, je te tak kregjani, kak mali šmrklaš, pa se mora te on san opravičiti, oprostite, ka ti ne vrvlen.

Ali vsigdar se lidje najdemo eden z drugin oči v oči. Tū pa nega šale. V očaj se včasi vidi, če je opravičilo istinsko ali pa je laž. Te je najboukše vse na sebe vzēti, boukše ške malo več, kak se pa na drugoga zgučavati.

Včasi je lejko takšo vōzmetavanje pa opravičevanje tak smejšno pa naoupačno, kak če bi cejli svejt bio kriv za nekšo stvar, samo tisti nej, steri jo je napravo, pa te tak vōvidi, ka je zdaj on svetnik, vsi drugi pa vrazgovge.

Včasi pa je najboukše biti čista brez rejči. Posebno te, če sta vkūper moški pa ženska. Naj mi moj moški rod oprostite, dapa ženskan prazno slamo mlatiti, se ne spleča. Ške najbolje nej, gda se tiste stvari delajo. Ženske rade pravijo. "V ednoj minuti je gotov bio, te se mi je pa pou vōre opravičūvo."

MIKI

OD SLOVENIJE..

SLOVENIJA IN DEVIZE

Devizne rezerve Slovenije so meseca julija dosegle najvišjo raven od monetarne osamosvojitve Slovenije. Znašale so milijardo in 242,3 milijona ameriških dolarjev, kar je za 12 milijonov dolarjev več kot meseca maja.

LETALSKA POVEZAVA LJUBLJANE Z BUDIMPEŠTO

Pred dnevi je na brniškem letališču pristalo potniško letalo madžarske družbe Air Service Hungari in tako odprlo redno progo med Budimpešto in Ljubljano. Na njej bo letelo dvakrat na teden, in sicer ob sredah in petkih. Gre za manjše dvomotorno turbopropelersko letalo LET 410, v katerem je prostora za 12 potnikov. Čez čas pa ga bodo najbrž zamenjali z večjim, seveda če bo dovolj zanimanja, sicer pa nameravajo spomladi progo podaljšati do Portoroža.

WTC TUDI V LJUBLJANI

Predsednik Slovenije Milan Kučan je v Ljubljani odprl stavbo Svetovnega trgovskega centra. S tem poslovnim centrom, vrednim več kot 45 milijonov mark, se Slovenija vključuje v svetovno mrežo 255 trgovinskih centrov v 67 državah na vseh celinah.

KITAJCI V SLOVENIJI

Na dvodnevem uradnem obisku v Sloveniji je bil podpredsednik kitajske vlade in zunanji minister Qian Qichen. Spremljala ga je številna delegacija, med njimi je bilo tudi 22 kitajskih poslovnežev, ki želijo navezati konkretne stike s slovenskimi podjetji. Najnovejši obisk je bil tudi priložnost za podpis različnih novih sporazumov med Slovenijo in Kitajsko.

BREZI VRASTVA

"Moja baba je tau spoj znala. Vsakšno travo vejdlja, stero na koj leko nuca. Vleta je travo vtjujpubrala pa pusišila. Etak te vzima tu mejla duma rastline, ka je leko nucala. Dostakrat mi je prajla, ka nej vseeno, gda rastlino beremo. Zato, ka dje taša rastlina, stera nika ne vala, če go ne beremo v tistom cajti, gda go trbej. Baba mena furt kazala, ka ta pa ta rastlina ali rauža na koj vala. Dja sam te eštja deklčina bila pa dučas, ka sam vekša gratala, sam že dosta vse puzabila. Človak dučas, ka je mladi pa ma zdravdja, si ne brodi na tisto, ka gnauksvejta batežan bau.

Če je človak batežan pa k barbejra de, rejdko pride tak dumau, ka bi nej parneso dumau pet-šest féla vrastvo. Starejšo lüstvo zazranka tak dje v rastvo, kak če bi jim tau bijo zajtrek. Tak so se že vcujzeli, ka brezi tauga že ranč živeti ne vejo. Dapa kak je bilau prvin? Pravijo, ka te je eštja bola zdravo lüstvo bilau, kak zdaj. Tau istino, dapa te je zato tu bilau batežno lüstvo pa dójn so samo spoj narejdko k barbejra šli. Zato, ka so oni vedli nika tašo, ka mi že ne vejmo. Vedli so se vračiti brezi v rastvo. Vedli so, stera rastlina na koj vala. Gnesden že samo spoj malo lüstvo zna tau. Navekša starejši. Od tauga parpuvejda nam Sumaj-nina llunka iz Andovec.

vračim. Tau je nej tisti luk, steruga djejno. Te luk v črpnjej man, kak rauža. Vleta ranč tak cvatč kak drudje rauže. Zato ga držim, ka se s tejm vračim. Če ma nauča boli, te od luka edan list dolavtrgnam, malo ga vtjujpuščem pa se nutranamažam. Du tejm gamau mena štja furt valalo. Tu par našo rama raste taša trava od stero so naša baba tej (čaj) tjojali. Drudji tej oni ranč nej so pili, samo tauga. Ta trava, od stero se je tej tjojo se tak zuve, ka djagodna trava.

Če stoj skalino ali spico daubo pa so nej mogli

vözeti, te za edan čas se je redti pa gnujiti začnilo. Tašuga reda so oni borovo smulau nutra v coto zasukali pa so gora na rano djali. Dva tri dni, pa smola skalino vöputegnila.

Lüstvo se dostakrat žaugra, ka je pleča pa hrbat boli. Naša baba so tau prajli, ka na tau je najbaukše, če si na hrbat zeleno djaušovo listje dejamo pa si tak dola-ležamo.

Gda smo mlajši bili, dja sam tu dostakrat našac mejla. Te so baba vzeli edno staro coto pa so go nutra v špajart djali. Gda se

je cota vužgala, te so mi go v ruke dali pa so tau prajli, aj prdišam tisti dim. Če človak dostakrat lejitati mora (drisko ma), te je najbaukšo v rastvo, če posušena loštje grüštje djejno.

Za kašou je najbaukšo v rastvo med. Nad tejm, ka sam taprajla, najbaukše so krplive. Če stoj vsakši den taši tej pidjč, te tistoga betag krauži. Krplive so na vsakši betag dobre.

Vsakšofela travo je poznala pa nucala baba, dapa istino, ka batežna nikdar nej bila, zvojn tistoga, ka slabo vidla. Dja tak mislim, ka zdaj bi tu baukše bilau, če bi se lüstvo prvin z rastlinami vračilo. Pa če tau ne vala, potistim bi šli po v rastvo k barbejra.

-KH-

ŠPILA BREZ MEJÉ?

tavo...

Te so se pa v zadnji cajtaj to zgodile takše dele, o kakšaj so nam naši starci pripovedjali, ka so se te godile, gda so uni mladi bili. Mi mlajši smo skor nej dali valati, ka so uni v Čöpenca k Špicperi (na G. Siniki po Dugoznauži tagor) ojdli v krčmau pit, spejvat, plesat pa dekile gledat. Ali pa pojbe.

Po drugi bojni, gnauk edno nedelo se je šest mladi Senčaric (gnes že babice) pobralo tavö na Špicper. Na skruma, ka tisti cajt meja več pä nej bila odprejta. Pa so tam fejst plesale. Stari Supan jim je tam igro, lüštne Senčarice pa so se tak veselila, ka vse! Vogrski sodacke pa so je že čakali na grajnci. Depa dobre naše dekile, z lejpimi obrazi pa naglimi petami, so zato vogrskim sodakom vujše. Depa te naslednje so je vozajek za Cifrskami štalami don haup vzeli. Tistoga ipa

Baba so furt brali tiste žoute rauže, stero po njivaj rastejo pa se tak zuvejo ka bratič. Tau so prajli, če stoj batežan pa ga žalaudac boli, te aj si tau travo gora na žalaudac deja. Z eno ronjov se pa kaulak trbej zvezati. Tak trbej nutra v postalo ležti. Zazranka že vred pride človak. Če koga na rutjej ali na šinjatja so žile bulele, te so ta coto gora djali, stera je v solano vudau bila namočana. Če tau nej valalo, te so se z dumanji djabučnim ecijom nutrazribali.

Gnauk je prišo k nam edan človak. Na nugej tak velko rano emo kak moja dlan. Baba išla na njivo pa parnesla krajcano travo. Tau so goradjali na rano pa so nugau z eno cotov prejkzvezali. Edan tjejan, pa nauča nagmaj prišla.

Dja, če me nauča ali rauka boli, ali pa če rano mam djer, te se z lukom

Tu pa tam je bilau čuti, ka spoj v tisti cajtaj, gda je pri Gornjem Siniki eške grajnci nej vsikši den bila odprejta, liki na keden samo enkrat, so bili takši batrvni, ka so na skruma prišli iz Slovenije v Porabje. Gnauk je prej buu nekaj, šteri je na Verico eške fude to s sebov prineso, pa tam fejst igro, na večer pa uždji prejk lesa pa grajnci domau.

Eden takši je prej to buu, ka je prejk grajnce rad odo na Gornji Senik. Najprva si je prej vse lepau nutri spokipüvo, te malo gostilne gorpoisko, pa gda ga je že malo melo, te se napauto domau. Depa je nej prauti mejnomi prehodi G. Senik - Martinejšo, liki je tam po tisti pauti pri cintori (Taupoldji) veselo tavospejvo. Te ga je pa gnauk edna ženska na Gorenjom Siniki stejla postrašiti, ka prej naj skrb mä, ka ga vrkaj na temeni že miličari čakajo. Eh, un se prej miličarov ne bogi, pa je tadale spejvo pri cintori

je sodačija mejla svoje kasarne na začetki Sobote na G. Siniki. Tä so te té vrie Slovenke odpelali pa so je za kratek cajt nutri v eno malo kamro zaprli. Pa te so je začnili vse vöspitavati. (Dekle so se v Čöpenca, gda so plesale pa djufkale, zmejs Vaugrom fejst conale to.) Po tistom pa so mogle v Varaš na biroviyo ojeti. Tam so je pa te to nutri pod klüč djali. Buu je nikši Miška bači, šteri je klüče prejk emo, pa jim je pravo, ka se tam nika ne smejo kitöniti pa gibati, ka do ovak čistiti mogle. No pa te je vöra nikak dojpritekla, pa so je vöpitšili. Sledik je te vöovado, ka so je samo za telko cajta nutri zaprli, ka so je nutri v črne knige zapisali. Zato, ka so prej une to na črno v Jugoslavijo ojdle.

Kak se cajti obračajo. Gnesnaden pa leko, nej na črno, liki pri bejlomi gnevi v Slovenijo odimo...

Fr.M.

PORABSKE DRUŽINE

"V GAUŠTJO UŠOŠ STJUFKE BRAT!"

Šebarska družina v Števanovca se štja med tiste družine drži, gde tri generacije živé vküp. Človak bi tak mislo, če veliko gazdijo vidi, kaulak rama pa veltje štale, tam gvüšno, ka fejst gazdöjvajo. Prvin leko ka tak bilau, dapa zdaj, kak mo vidli, ze nej tak.

Ka mislite, kelko krav bi trbelo, če bi družina samo od tauga živela?

"Štirinajset, petnajset, dapa leko, ka štja tau bi nej dojšlo," pravi gazda. "Zato, ka nej za masau pa nej za mlejko ne plačajo telko, ka bi se s tejm vrejndno bilau spravlati. Pa zdaj že ranč

pravim, ka nej trbej plače pa penzije zdigati, dapa aj te cene tu ne zdigajo. Mi nabesko goraplačamo za grünta volo, zato ka na mlajše razpisati ne dajo. Delati grünt ne delamo,

"... tri generacije živé vküp."

telko zemlc nej mamo, ka bi tak doste krav držali. Prvin smo meli, samo tisto so nam že krajvzeli. Brezi zemlc pa maro ne more držati. Te, gda štja bila zemla, 4-5 krav smo meli, pa bitjc smo tu krmili. Vrejndno je bilau, zato ka se je splečalo. Zdaj, zdaj že nej. Edno kravo držimo, pa tisto tu samo za mlejko. Istino, ka zdaj že vremen tu nej tašo, kak gnauksvejta bilau. Takša sôjca je, ka ranč autava ne zrastc, pa tau je že več lejt tak. Zdaj bi nam dobro bilau, če bi štja tak leko gazdöjvali, kak prvin. Sin je brezi dela austo, pa žena je tu doma. Miüva dučas bi ladala, bi njim tu leko pomagala. Dapa etak nej. Ne vejim, ka je tau, tu je že vse fertik. Ta pridemo, ka listvo že mlajše nede moglo v šaulo pošilati, ka nede pejnaz. Vlada tu samo obečavati vej eto pa tau, gda so volitve. Gda je pa volitvam konac, te vse tak ostane, kak je bilau. Dja tau

kak mo pa te porcije (davek) plačivo? Iz penzije? Od koga mo pa te dja živö?"

"V gauštjo ušoš štjufke brat," pravi po špajsi vertinja pa se zasmejc. "Štja srečo mam, ka sam v kosni fabriki delo, zato ka če samo doma bi gazduivo, te zdaj štja penzije bi nej emo."

Zdaj, gda sam v ram prišo, vido sam, ka včele mate. Samo za svoj tau mate ali udavlete med tü?

"Do tejpgamau smo udavali, dapa zdaj ne vejim, kak baude tadala, zato ka lani smo že nej mogli udati med. Za edno kilo meda devetdeset forintov so steli plačati, oni bi ga pa podupluma udali. Zato pa bola nej sam jim udau. Gda sva se uženila, od tistogamau se s včeli spravlam. Največ za med so do tejpgamau devetdeset enoga leta plačali. Za edan mejtar osemdvajstidjezero forintov sam daubo. Zdaj pa štja ranč polonja ne

plačajo za njega. Sto se ne spravlja z njimi, tisti ranč ne vej, kak dosta dela dje s včeli. Samo ka je z avtonom vozim, je desetdjezero forintov. Dosta vrastva trbej vtjüp sputjipuvati, aj roj betag ne dobi. Tau vrastvoje tu dvejt, tri djezero forintov. Pa te štja gde je človaka trid."

Vi doste kaulak včel odite, šagau majo vas tü zuštjipati, ali vas ze poznajo?

"Gda delam z njimi, ranč sam tak, kak zdaj, v srajci s kratkimi rukavi, samo aukula mam. Gda pa gda ma štjipna edna, dapa tau nika nej."

"Cejla družina se je že vcujzčela," pravi vertinja. "Dva vnuka mamo, pa če nje štjipnajo, oni ranč

vpamat ne zemajo. Cejli den tu odimo gora pa dola pred njimi, pa nas ne bantivajo. Gda delam z njimi, rauka mi je vse trda, tak me zuštjipajo. Zato ka že slabo vidim, pa je z rukauvcuj stistnem."

Velka je držina, dapa gda smo vöšli, ka bi tjejp napravö, döjn samo vertinja pa gazda sta bila tam. Drujde tak tarbelo vtjüpzvati, zato ka je sin slive brau, sneja pa tikvi pucala. Tjejp smo napravli pa vsaksi üšo na svojo delo. Zato ka pavar štja te tü zavule dosta dele ma, če samo na svoj tau gazdüiva.

K. Holec

... DO
MADŽARSKE

SREČANJE NA TROMEJI

17. septembra je bilo srečanje treh osnovnih šol na tromeji. Učenci gornjeseniške šole, OŠ Kuzma in šole avstrijskega St. Martina so se zbrali, da bi v medsebojnem sodelovanju in prijateljstvu preživeli dan. Župani sosednjih vasi so pozdravili udeležence, predstavniki šol pa so predstavili svoje delo. Nato je sledil kratek kulturni program, ki je bil uvod v dobro razpoloženje.

BOLJŠI ČAS ZA MADŽARE V ROMUNJI?

Po nekajletnem pomoru sta se sredi septembra spet srečala zunanja ministra Madžarske in Romunije. Gospoda Jeszenszkega, madžarskega zunanjega ministra, je sprejel g. Teodor Melescanu, ki je pred srečanjem izjavil, da so odprti za sprejemanje vseh nerešenih vprašanj, ki so se v zadnjih letih pojavila med državama.

Madžarski zunanji minister upa, da se bo po srečanju izboljšal položaj Madžarov v Romuniji.

HUJŠANJE PO MADŽARSKO

S 1. oktobrom bodo spet podražili kruh in seveda vse izdelke iz moke. Povprečna podražitev bo 8,2 odstotka. Letošnja suša in kaos v madžarskem kmetijstvu sta naredila svoje, kar bo imelo trajne posledice v družinskih proračunih.

VROČA RAZPRAVA O OBLIKOVANJU OKRAJEV

Na prvi popočitniški seji v septembru bo Državni zbor začel obravnavo o predlogu zakona o upravnih okrajih v Sloveniji. Poleg živahne razprave o novi lokalni samoupravi bo eno ključnih vprašanj preobrazbe državne uprave oblikovanje upravnih okrajev, ki kaže na vročo razpravo. Predlog zakona, ki določa območje državnih okrajev kot enot državne uprave, dopušča dve možnosti. Po prvi varianti naj bi bilo v Sloveniji 20 okrajev, po drugi pa samo 11. Ostajajo pa še mestne občine, ki v večjih mestih (Ljubljana, Maribor) prevzemajo funkcijo upravnega okraja.

Gotovo je delitev na 11 okrajev racionalnejša in podobna današnjim pokrajinam, kot so Pomurje, Koroška, Dolenjska ipd. in so nastale dokaj naravno kot rezultat medsebojnega povezovanja in sodelovanja občin. Kaže pa, da bo v razpravi več pristašev za večje število okrajev, kar je precej podobno avstrijski ureditvi; v primeru take odločitve bo potrebnih precej več finančnih sredstev, saj bo nujno zagotoviti boljšo infrastrukturo in še posebej kvalitetnejše prometne povezave do okrajnih središč.

Predlog zakona namenja posebno skrb zaščiti narodnih skupnosti in je narodnostna mešanost območij eden od razlogov za oblikovanje upravnih okrajev. Tako bo ne glede na končno odločitev o številu upravnih okrajev v vsakem primeru sedež enega od upravnih okrajev v Murski Soboti.

Odločitve o razdelitvi upravnih okrajev bo Državni zbor sprejel do konca leta, veljale pa bodo v začetku prihodnjega leta.

Geza Bačić

"DJA SAN GA NAVČILA PREKMURSKI"

Leto 1913. Terezija Kovač in njen oče sta se iz rodni Ratkovcev podala v daljni, tuji svet, v "Amerko". Takole se spominja: "Vnoči smo ta odišli, vnoči, ka so nas nej zgrabili, smo ta šli. Moj oča so šli z menov. Te san v cigar fabriko odila, pa san pejnaze domau poslala materi, ka so sirota bili, ka so te za gesti meli."

Terezija se je v zadnjih avgustovskih dneh mudila v rodnem Prekmurju. Bilo je to le nekaj dni pred njenim 100. rojstnim dnevom. Pa ni bila prvič v domovini. Že leta 1920 se je z možem Petrom Filipičem odločila za obisk, v zadnjih 20 letih pa je bila še štirikrat v Prekmurju, vedno v spremstvu vnuka Alberta. Mož Peter se je po 17 letih zakona smrtno ponesrečil, Terezija pa se kljub številnim snubcem ni več poročila. Skrbela je za hčerko Matildo, pozneje pa še za štiri otroke zakoncev Holcman iz Murske Sobote, ki so ostali brez staršev. Najstarejši od teh otrok, Geza, se je pozneje poročil z njeno hčerko Matildo. In pred 47-letji je nato privekal na svet vnuk Albert.

"Dja san navčila njega, pa mojo čer, obadva prekmurski, ka san dja nej ščela gučati engliški z mlajšami, liki slovenski. Ka naj oni tū znajo, tak je." Terezijine besede v pojoči prekmurščini z angleškim pridihom potrdi tudi Albert: "Gda smo mladi bili, te nas je ona doma pazila, pa nas je vse včila prekmurski. Tak smo se navčili, gda

smo mladi bili. Gdasmo starejši bili, smo nej pozabili. Ešče gnesden doma samo slovenski gučimo."

In kako je Albertu, profesorju računalništva na eni od srednjih šol v New Yorku, vseč v domovini njegove babice?

"Tū je vse lejpo v Sloveniji. Lüstvo je najboukše na svejti, dja mislin. Ka te radi majo, pa znamo se kak če bi se že 100 lejt poznali. Vse je lipou. Ne bi prišo štirikat. če bi se mi nej vidlo. Rad san tū."

Seveda je tudi Terezija vesela, da je spet lahko obiskala svoj rodni kraj. Večkrat tudi ponovi: "Dja san zdaj rada tū, dja

neščen domau iti." Spomini pa spet zajadrajou v preteklost. "Te da je bojna vovdarila, san betežna bila. Tri mesece je doktor odo k meni. Kusta san bila šest mejsecov pa pou, pa san te dejte mejla, ka se je z nogami naprej narodilo. Mrtvo dejte san mejla, maloga pojba..."

S solzami v očeh govori tudi o hčerki in zetu, ki tako kot njen mož že počivata na pokopališču. Sama živi v domu počitka v Palmer-tonu, kjer jo vnuk večkrat obiskuje, pa se lahko pogovarjata v prekmurščini, lahko "gučita". "Dja njega rada man, ka nikoga

nemam. On mene rad ma, dja pa njega," in ga še bolj stisne za roko.

In tako je vnuk razveselil babico in jo spet pripeljal v domovino. Spet si je ogledala rodne Ratkovce in nasploh Goričko. Seveda se je zdaj tudi v Sloveniji marsikaj spremenilo, tako da je mnogim prihranjena Terezijina usoda, pomanjkanje, ki jo je kot mnoge Prekmurce, pa tudi Porabce, poglano preko velike luže. Zato Terezija tudi pravi: "Amerka je tū!"

Po nekajtedenskem obisku se je bilo potrebno posloviti od gostoljubnih sorodnikov in se spet vsesti v jekleno ptico, "aeroplan". V Ameriki je že čakalo presenečenje, slavje ob 100 rojstnem

dnevu, ki ga je na skrivaj pripravljaj Albert. Terezija o presenečenju seveda ni nič vedela, zato se je tudi spraševala: "Dja ne vejn, če mamo pejnaze telko?"

Ob poslovilnem stisku rok smo "teti iz Amerike" zazeleli, da ji zdravje še naprej dobro služi in ob priložnosti spet obiše domovino. In razmišljali tudi o tem, da bi moralo biti več takih mater, ki bi svoje otroke naučile domače besede. Če se da to v Ameriki, se najbrž da tudi v Porabju.

Silva Eöry

NAŠE PESMI (58)

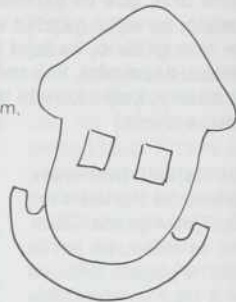
NA GORI JE MOJ DOM

Na gori je moj dom,
ger jaz živila bom,
če bau šte drugi den,
če bau šte drugi den,
zibala bom.

Spim, spim, spim, spala bom,
pri teb' ležala bom,
če bau kaj nauvega,
če bau kaj nauvega,
zibala bom.

Sinek 'de v zibki spau,
jaz bom se vojskovau,
ti boš se jokala,
ti boš se jokala,
jaz pa strejlau.

Če bom jaz v vojske šau,
lepau bom te objeu,
ti boš se jokala,
ti boš se jokala,
jaz pa strejlau.

(Gorenji Sinik)
-mkm-

zavarovalnica triglav d.d.

območna enota M. Sobota
Lendavska 5, tel.: 069/31-650

Predstavništva:

Gornja Radgona, sejmišče, tel.: 61-697

Radenci, Panonska 1

Lendava, Trg Ljudske pravice 12, tel.: 069/75-257

Ljutomer, Ormoška 12, tel.: 069/81-136

Zavarovalnica TRIGLAV, Območna enota Murska Sobota že več kot 40 let spremlja življenje in delo ljudi v deželi ob Muri.

Nudimo Vam najsodobnejše načine in oblike zavarovanj Vašega **premoženja**:

- požarno zavarovanje nepremičnin,
 - stanovanjsko zavarovanje,
 - zavarovanje stekla,
 - strojelomno zavarovanje,
 - zavarovanje odgovornosti,
 - transportna zavarovanja,
 - zavarovanje kreditov,
 - avtomobilska zavarovanja v obliki paketa,
 - kmetijska zavarovanja vseh dejavnosti, premoženja in oseb na kmetiji.
- in oseb z:**
- življenjskim, tolarskim ali deviznim zavarovanjem, ki mu inflacija ne more do živenga,
 - nezgodnim zavarovanjem.

Naša zastopniška mreža pokriva vsa naselja, področja in dejavnosti, tako da smo lahko vsak dan v stiku z vsemi, ki nas potrebujejo. Ponosni smo, da je naše sodelovanje z zavarovanci dolgoročno.

**ZVESTOBO NAGRAJUJEMO!
NIČ NI TAKO VARNO, DA NE BI
POTREBOVALO ZAVAROVANJA.**

KA JE TAU?

KAK SE ZOVÉ
na Gorenjón Siniki

na Dolenjón Siniki

v Ritkarovci

na Verici

v Števanovci

v Andovci

v Slovenskój vesi

v Sakalavci

Kak so nicali:

SONČNI ŽAREK GRE V ŠOLO

(ZA VSE, KI GREDO PRVIČ V ŠOLO)

Sončni žarek
se je zbudil zgodaj,
navsezgodaj,
hušk!
skoči v Martinovo sobo,
poišče njegove laske, se na njih
zlato zasveti in reče: "Ej,
Martin, greva!"
Ne boste verjeli!
Sončni žarek,
ki se potepa po travnikih,
mestih,
planinah,
je danes spremenil načrt:
v šolo bo prvič
pospremil Martina.

Anita Vadnal-Marušič

V ŠOLO

Ptičja šola je končana,
izučen je mladi rod,
lastovice bodo kmalu
morale na dolgo pot.

Kam pa mi,
ki vse poletje
smo uživali prostost?
V šolo,
da nabrali bomo
si potrebno učenost.

Anica Perpar

REŠITEV IZ 17. ŠTEVILKE

1. česalnik/lendergáló -
za odstranjevanje glavice s
semenom pri lanu/len-
guba lehúzására

2. greben/gereben - za
česanje prediva/rostfesű

Tak se zové na Gorenjón

Siniki, na Dolenjón Siniki, v
Ritkarovci, na Verici riu,
škét, v Števanovci, v An-
dovci, v Slovenskój vesi pa
v Sakalavci rigeu, šcét.

Tak so nicali:

1. Na riu so dojrólali/doj-
potegnili lenovo semen na
Gorenjón Siniki. V Šte-

vanovci so riglali /doj-
obrlali z riglom lenovo
semen.

2. Gda so len vóotrlí, je
pardivo ostalo puno strej-
toga smettja. Vsiški
rokovet so dojpotegn-
nili/vópočesali na ške-
ti/šceti.

Števanovski otroci na likovni koloniji

POLETNO DOŽIVETJE

UČENCI IZ OŠ GORNJI SENIK SO NAM PISALI O SVOJIH
POLETNIH DOŽIVETJIH

Kakor vsak otrok, sem tudi
jaz težko pričakovala poletne
počitnice.

Te počitnice so se začele
11. junija. Preživljala sem jih
doma. Pomagala sem
mami in babici pri delu. Na
primer: pometati, pomivati
posodo in tudi čistiti okna in
tako naprej. V prostem času
sem brala, gledala sem
televizijo, reševala sem
križanke. Večkrat sem bila v
Monoštru po nakupih.

Bila sem tudi v Kószegu pri
sorodnikih. Tam sem se zelo
veliko igrala in brala knjige. Ni
bilo tako vreme, kot bi ga
želela.

Počitnice so bile zelo lepe,
a malo prekratke.

Eva Nemeth

Moje največje in najlepše
poletno doživetje je bilo
taborjenje v Tati.

28. junija smo šli v tabor. Z
Gornjega Senika nas je bilo 5,
iz Andovcev 3, iz Števanov-
cev 2, iz Monoštra 2, iz
Slovenske vesi 1 in iz
Sakalovcev 2. Z nami so šli
tudi vrstniki iz Slovenije, iz
Kuzme 4, iz Lendave 6 pa iz
Genterovcev 4. Mi smo bili v
prvem terminu, kjer se je
zbralo 600 otrok. Mnogo smo
se igrali z našimi prijatelji.
Ogledali smo si mesto in imeli
mного različnih programov.
Dvakrat smo bili na kopališču.
Veliko smo se igrali in kopali.
Pri tabornem ognju smo pekli
vola. Bili smo tudi v
Budimpešti. Tam smo si
ogledali grad, Parlament,
Matyaševo cerkev in Narodni
muzej. Zadnji večer smo
dobilí veliko torto s svečo in
smo se zabavali.

Po lepíh štirinajstih dnevih
smo se težko poslovili in se
odpeljali domov.

Če bo mogoče, bi se v tem

taboru radi srečali še enkrat.

**Tomaž Kozar
in Žolt Bajzek**

Zelo težko sem čakala
poletne počitnice.

12. junija so se končno
začele. S sestro in mamico
smo bile 2 meseca doma, av-
gust pa smo preživljale pri
očetu v Monoštru. Tam sem
se hodila kopat na kopališče
in se igrala s sestro. Bila sem
tudi v Zalaegerszegu pri
sorodnikih. Tam sem se zelo
mного igrala in brala knjige.
Tam sem bila en teden.
Vreme je bilo zelo slabo, zato
nismo šli v Lenti. Domov sem
potovala z vlakom in av-
tobusom. Doma sem
pomagala mami pometati in
pomivati posodo.

Zelo mi je žal, da so počit-
nice minile.

Monika Bakša

PORABJE IZ OBJEKTIVA

RECEPTI ZA MLADE KÜJARCE

OMAKA (MÁRTÁS) IZ ŠČABE (KISLIC)

piré i jajce na oko (tukor tojás)

Očiščene ščabe v solenoj vodi skujamo, če so skujane, parcedimo, dapa vodo ne vlejemo vrkaj. Ščabe na drovno zosekamo, zmejs blejdo prežganje (frigaš) naredimo, zosekane ščabe nit dejemo, dobro zgrožamo, vlejemo na nje malo mleka i vodo v steroj smo ščabe küjaji, na slednje vrnjo mlejko vcuj zgrožamo.

Neredimo vcuj krumplici

OMAKA IZ ŠPINAČE

Napravi se tak kak ščabe, samo vcuj zmejšamo eno ali dve namočene, ožmikane žemlé i 3-4 koske na drovni zosekani česnek.

Dober tek vam želi

Hilda Čabai

VRASTVO

Naš Ivan je nebesko škrklavi. Etoga reda ga pa dosta glava boli. Večkrat že ne more voprstati, takše bolezni ma, k doktora pa nede, šanaliva pejnaze. Etognauk je ranč v Varaši biu, gda ga je pa tak fejs glava bolejla. Mimo patejke dč, nazaj stauipi pa not dč. Pita, če majo vrastvo za tau bolezan. Ova ma pa pravi: "Gospaud, te tablete bi mogli kupiti, te so sploj dobre za glavau." Naš Ivan gleda, obrača tablete pa pita: "Gospa, rejsan so te tablete tak dobre?"

Zdaj pa ova etak pravi: "Gospaud! Te tablete so nej samo za glavau dobre, dobre so za vsakši beteg." Naš Ivan je pa zdaj kupi pa je notdeja v žepko pa etak pravi: "No, če so te tablete dobre za vsakši beteg, te je eške zdaj ne vzemam nut, čako mo, da več betegov dobim, te je notvzemam pa z edno ceringov se ozdravim."

NIKA ZA SMEJ

ŠTRAF

Eden den je naša Lujza na policijo išla pa je gorzglasila svojga moža. Pokazala je policajji, kak go je mauž zbijo. Vse je črna bila. Policaj pa zdaj not przovč moža pa ma etak pravi: "Gospaud Izidor! Kak ste pa smeli takšo napraviti, ka ste ženo tak zbili. Vi ne znate, ka štrafati samo policija ali borovija smej?"

Naš Izidor si zdaj malo premišlava pa etak pravi policajji: "Na, ge ne marem. Tuj je bot, poštrafajte go vi!"

KAFEJ

Naš Lorenc je bogati človek biu. Doma so delo vse drugi opravljali, on je pa samo odo kaulagvrat, pijo, karte špilo pa tak tadale. Eden den zazrankoma sedi v Varaša v krčmi pa kölnara bejli kafej prosi. Kak etak čaka na kafej, od daumi pride eden delavec pa ma etak pravi: "Gospaud Lorenc! Jaj, de je pa dobro, ka sam vas najšo. Pridte domau, zdaj včasini! Gospa, vaša žena

so mrlí."

Naš Lorenc pa zdaj k sebi zovč kölnara pa ma etak pravi: "Ne nosite mi bejli kafej. Prneste mi črnoga."

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

OBIŠČITE KOMPASOVE
BREZCARINSKE PRODAJALNE
(DUTY FREE SHOPE)
NA MEJNIH PREHODIH V

DOLGI VASI
KUZMI
GEDEROVCIH
RADGONI

BOGATA PONUDBA
UGODNE CENE
ODPRTO VSAK DAN OD 8. DO 20. URE